Dinsdag 18 Juni 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4837

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog. Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

KVP en P. v. d. A in Coalitie; maar cabinet nog onbekend.

Roden terroriseren tegen Helleense regering.

Accoord inzake Italiaanse herstelbetalingen te verwachten.

NAAR EEN COALITIE.

Een overeenkomst om te geraken tot een coalitie tussen de Katholieke Volkspartij en de Partij van de Arbeid teneinde het land te besturen voor de volgende vier jaren, wordt gemeld door „De Volkskrant" op grond van inlichtingen van bevoegde zijde. „De Volkskrant" is een leidend orgaan van de Katholieke Volkspartij. [Dit is niet juist. De Volkskrant is gewoon een Katholiek Dagblad. — Red. Amigoe.]

Het cabinet, waarvan de samenstelling niet onmiddellijk werd bekend gemaakt zou de beide grote partijen van Nederland verplichten tot uitvoering van een program dat iets conservatiever is dan dat van Schermerhorns huidige regering. Men zal echter de politiek van Schermerhorn voor vreedzame onderhandelingen met [woord uitgevallen] voortzetten.

Deze coalitie beheerst 61 van de 100 zetels in de Tweede Kamer. De nieuwe Minister-President zal waarschijnlijk zijn Dr. Louis J. M. Beel, een Katholiek, die verzocht werd een cabinet te vormen nadat de Katholieken de overwinning behaalden in de verkiezingen (Amsterdam, (AP) 18.6).

WAPENEN UIT NEDERLAND.

De Britse autoriteiten doen een onderzoek naar de berichten volgens welke wapenen via Frankrijk worden vervoerd naar onbekende bestemmingen. Men zeide vernomen te hebben dat wapenen, die door de Franse politie gevonden werden nabij Bordeaux, Brits militair materiaal uit Nederland waren (Londen (AP) 17.6)

DE TEGENVOORSTELLEN UIT INDIË.

Een Nederlandse zegsman verklaarde te Batavia, dat de Indonesische tegenvoorstellen op het Nederlandse plan door Britse bemiddeling aan den waarnemend Gouverneur Generaal Van Mook werden overhandigd. Een samenvatting van het uitvoerige document zal naar Den Haag getelegrafeerd worden. De woordvoerder zeide dat de Indonesische voorstellen niet het karakter droegen van een ultimatum (Batavia, (AP) 17.6).

ALGEMENE STAKING IN ATHENE.

Een algemene staking voor 24 uren is afgekondigd door de linkse Arbeidsfederatie om te protesteren tegen de noodmaatregelen van de rechtse regering. De staking begon een uur voordat het Parlement formeel de drastische nieuwe wet goedkeurde om de doodstraf te stellen op daden tegen de staat en burgerlijke zowel militaire rechtbanken te vestigen in Hellas welke volgens het standrecht zullen vonnissen teneinde de wanorde de kop in te drukken. De stemming van 134 tegen 28 vond plaats na een stormachtige bijeenkomst, welke de gehele nacht duurde en waarbij enkele leden bijna handgemeen werden. Intussen werd gemeld, dat een geheel politiestation nabij Calamba ten Noord-Westen van Larissa werd uitgeroeid door een bende Communisten. Negen politiemannen werden daarbij gedood. Bij het dorp Trovasso werd nog een politiestation aangevallen door een bende van dertig. Vier politiemannen werden ontvoerd. Ondanks de staking meldden regeringsambtenaren dat een „bevredigend" aantal arbeiders aan het werk verscheen (Athene, (AP) 18.6).

DE ZETELVERDELING IN HET ITALIAANSE PARLEMENT.

Officieel werd bekend gemaakt, dat Premier De Gasperi's Christelijk-Democratische (Katholieke) Partij 207 van de 556 zetels in de wetgevende vergadering van Italië gewonnen heeft in de verkiezingen van 2 Juni. Het regeringspersbureau zeide, dat de Socialisten met 115 zetels nummer twee zijn. De Communisten volgen dan als nummer drie (aantal zetels niet goed overgeseind). De Nationale Democratische Unie — een middenpartij — onder leiding van Vittorio Orlando, won 41 zetels, de Uomo Qualunque (Gewone Mens) beweging won 30 en de Republikeinse Partij 23. Kleine groepen bezetten de overige zetels. De wetgevende vergadering komt het eerst bijeen op 25 Juni wanneer zij haar Voorzitter zal kiezen. De verkiezing van een voorlopig President van de republiek zal geschieden op de tweede of derde bijeenkomst. Orlando en oud-Premier Bonomi worden als de meest waarschijnlijke candidaten genoemd. Intussen vervolgt het Hoge Gerechtshof het onderzoek naar de monarchistische beweringen als zou er fraude gepleegd zijn in het plebisciet, waardoor het Huis van Sovaie werd afgedankt. Vanavond of morgen wordt een uiteindelijke uitspraak verwacht (Rome, (AP) 18.6)

ZWEDEN SCHENKT CREDIET AAN RUSLAND.

Een ingelichte berichtgever deelt mede, dat Zweden een crediet van een milliard Zweedse kronen (ongeveer 250 millioen dollar) voor de duur van vijf jaren aan Rusland heeft toegekend (Stockholm, (AP) 17.6).

RUSSISCHE TROEPEN CONCENTRATIES.

Een bericht dat te Parijs gepubliceerd werd (doch niet door de Associated Press werd verspreid) zeide, dat de Noordamerikaanse troepen in Duitsland mogelijk paraat gehouden zullen worden met het oog op gemelde concentraties van Russische troepen in het Zuid-Oosten van Duitsland. Het bericht werd evenwel door de Noordamerikaanse afvaardiging naar de conferentie der Ministers bestempeld als een bloot gerucht (Parijs, (AP) 17.6)

DE PARIJSE CONFERENTIE.

door

Joseph Dynan.

Joseph E. Dynan

Een Sovjet-Westers accoord over de fel omstreden quaestie der Italiaanse herstelbetalingen schijnt in de maak na een soepeler Russische houding over het bedrag dat Italië moet betalen voor deelneming aan de oorlog.

Personen, die in nauw contact met Byrnes staan, hielden bespiegelingen over de vraag of de Geallieerden den Russen grotere herstelbetalingen kunnen toestaan in ruil voor de Russische toezegging om andere economische straffen te verminderen.

Deze verslapping van Moskou's houding ten opzichte van Italië ontstond tijdens de besprekingen van gisteren van de economische phasen van het verdrag waarbij Molotov eens poogde een maximum te stellen op de totale schadevergoeding die Italië de Geallieerde landen zou moeten betalen voor verliezen, die zij leden in het vroegere koninkrijk.

Volgens Noordamerikaanse berichtgevers zou Molotov verklaard hebben dat hij de last op het Italiaanse volk zo licht mogelijk wilde maken.

De gehele quaestie der schadevergoedingen werd open gehouden voor verdere bestudering door de Raad, doch het is duidelijk, dat Rusland welke onderdanen weinig bezittingen hebben in Italië, tegen uitgebreide heffingen zal zijn op de Italiaanse bronnen om de Britse, Noordamerikaanse en Franse burgers tegemoet te komen (Parijs, (AP) 18.6).

POOLSE TROEPEN NAAR IRAK?

De pers van Bagdad maakte veel ophef van berichten omtrent de aankomst van duizenden Poolse manschappen in Irak. De Polen zouden de Britse strijdkrachten in het Midden-Oosten komen versterken, werd er gezegd. (Bagdad, (AP) 17.6).

Het Britse Departement van Oorlog zeide niets te weten omtrent de aankomst van Poolse troepen in Irak (Londen, (AP) 17.6).

DE SPAANSE QUAESTIE.

Australië, Frankrijk en Mexico sloten zich aaneen om oppositie te bieden aan de poging van Groot Britannië om de Spaanse quaestie van de Veiligheidsraad te zenden naar de Algemene Vergadering zonder aanbevelingen om de diplomatieke betrekkingen met Spanje te verbreken. Na een debat dat 2½ uur duurde, ging de Raad uiteen tot Dinsdag om 14 uur E.S.T. zonder over de quaestie gestemd te hebben. De nieuwe voorzitter, Francisco Castillo Najera van Mexico, zeide dat sommige afgevaardigden een andere afspraak hadden zodat men de zitting moest schorsen (New York, (AP) 17.6).

GEVECHT IN HAIFA.

Een bericht van Reuter uit Jeruzalem zeide dat volgens een officiële bekendmaking negen Joden gisteravond werden gedood in een schietpartij met de Britse troepen, die de werkplaatsen van de centrale spoorlijn in Haifa bewaken. Het bericht zeide, dat vijf personen, waaronder twee vrouwen, ernstig gewond werden en vijftien waaronder een vrouw gearresteerd (Londen, (AP) 18.6).

TORNADO IN MICHIGAN.

Een vinnige tornado (wervelwind), welke Zuidelijk Michigan gisteravond trof, trok verder in het naburige Ontario (Canada) en veroorzaakte op zijn minst twintig doden en honderd gewonden. River Rouge in Michigan — een voorstadje van Detroit waar de reusachtige fabrieken van Ford staan — kreeg de ergste schok van de tornado kort na 18 uur E.S.T., doch het kleine Sandwich (Michigan) voelde de volle kracht van de wervelwind.

De Canadese autoriteiten maakten melding van dertien doden, die geïdentificeerd werden, terwijl aan Noordamerikaanse zijde vier doden bekend zijn. Het aantal doden zal echter naar verwachting belangrijk stijgen nadat de nasporingsploegen hun taak volbracht hebben in de puinen die de tornado achterliet. Men verwacht, dat de materiële schade millioenen dollars zal bedragen. Honderden zijn dakloos, doordat de wind de woningen als strootjes omblies. Zakenhuizen werden verwoest en auto's werden als stukken speelgoed heen en weer geslingerd. De wervelwind ontstond na twee dagen van zware regenstormen en kwam zonder voorafgaande waarschuwing. De draaikolk was van 7 tot 30 meter breed aan de basis en zoog alles mee binnen een straal van honderd meter. Binnen tien minuten was het afgelopen (Detroit, (AP) 18.6).

VATICAANSE RADIO GEBRUIKT NIEUW SIGNAAL.

De Vaticaanse radio heeft een wijziging bekend gemaakt in het karakter van haar pauzen tussen de uitzendingen in.

Het sombere getiktak dat klonk als de stap des Doods zal niet meer gehoord worden in de tussenpozen van de uitzending, doch voortaan zal men een boodschap des Levens horen, de boodschap van Christus. Het zal de melodie zijn van een lied: „Christus Vincit, Christus Regnat, Christus Imperat" (Vaticaanstad, ncwc).

het nieuws van vandaag

In Amsterdam wist „De Volkskrant" te berichten, dat de Katholieke Volkspartij en de Partij van de Arbeid een coalitie zijn aangegaan, doch dat de samenstelling van het nieuwe cabinet onder Dr. Louis J. M. Beel nog niet bekend is. Een en ander werd geseind door de Associated Press en daar moeten wij het voorlopig mee doen, omdat Aneta nog steeds niet de nieuwsverzorging hervat heeft. Men heeft het geld van Curaçao nog niet ontvangen en dus tasten wij in het duister, evenals trouwens over de andere gebeurtenissen in Nederland, waaronder het doen en laten van de Curaçaose en Surinaamse Statenmissies.

Ook over Indië is weinig bekend. AP zeide gisteren dat de Indonesiërs tegenvoorstellen hebben gedaan. Het schijnt een uitvoerig document te zijn omdat een uittreksel ervan naar Den Haag zou worden geseind. Biezonderheden ontbreken echter. Doch het is duidelijk, dat de koers van de nieuwe regering — welke volgens „De Volkskrant" iets conservatiever zou zijn dan die van het cabinet-Schermerhorn — verband houdt met de onderhandelingen in Batavia.

Wat er tot nu toe ook bereikt moge zijn, in ieder geval gaan de extremisten voort met hun activiteiten. Het geval in Tangerang waar honderden Chinezen vermoord werden, illustreert wel de onzekere toestand waarin men nog leeft in de Oost.

In de krant is echter te lezen dat Indonesië niet het enige beeld is waar onrust heerst. In Hellas heerst op het ogenblik een Rode terreur. Politieposten worden aangevallen en moordpartijen zijn aan de orde van de dag. In een poging om orde te brengen in de chaos, heeft de regering een wet ontworpen, welke beoogt korte metten te maken met de onruststokers. Deze wet is thans door het Parlement goedgekeurd, doch als gevolg daarvan is een algemene staking begonnen in Athene.

In Italië schijnt het iets rustiger te zijn, al zeide Molotov ook tot zijn collega's in Parijs, dat hij er een burgeroorlog vreest. Nu heeft de Russische Minister verklaard, dat hij niet al te grote lasten aan het Italiaanse volk wil opleggen. Men verwacht dan ook, dat een accoord zal worden bereikt inzake de Italiaanse herstelbetalingen.

VREEMDE DOOD.

Het blad „Morning Journal" van Ottawa meldt, dat de Russische Kolonel Nicolai Zabotin, die militair attaché was in Ottawa vier dagen na aankomst in Moskou stierf aan een „hartverlamming". Zabotin was aansprakelijk voor de Russische spionnage in Canada welke kortgeleden ontdekt werd.

GOUDWINNING IN BRITS GUYANA.

Mr. F. Ray H. Green, vroeger Commissioner of Lands and Mines in Brits Guyana verklaarde aan een vertegenwoordiger van „The Port of Spain Gazette", dat de vooruitzichten voor de goudwinning in het land thans goed schijnen.

Een aantal Engelse, Canadese en Amerikaanse maatschappijen is geïnteresseerd en zij nemen meer en meer de plaats in van de „pork nockers".

HITLERS BIOSCOOP EEN KAPEL.

Hitlers privé bioscoop op de Obersalzberg bij Berchtesgaden zal volgens het Basler Volksblatt een kapel worden.

LEO WEISMANTEL LEEFT NOG.

De bekende Duitse schrijver en dichter Leo Weismantel is levend uit een concentratiekamp opgedoken. Hij is thans bij het onderwijs in Freiburg.

STAAT VAN BELEG OP JAVA.

Dr. Soetan Sjahrir, de Indonesische Premier, heeft op geheel Java en Madoera de staat van beleg afgekondigd.

Een Nationale Raad van Verdediging werd gevormd, waarin zitting hebben Dr. Sjahrir, de Ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken, Financiën, Welvaart en Transportwezen, de Opperbevelhebber en drie vertegenwoordigers van politeke organisaties.

Aan Dr. Sjahrir werden speciale bevoegdheden verleend.

Volgens een Engels bericht kwam de afkondiging van de staat van beleg op een moment, dat in hoge Nederlandse kringen in Batavia verteld werd, dat het Indonesische Bestuur in Java's binnenland op het punt stond in te storten.

Volgens Aneta zijn de nieuwe voorstellen van de Indonesiërs ongeveer dezelfde welke werden gedaan toen Lord Inverchapel (toen nog Sir Archibald Clark Kerr) Batavia bezocht.

DE MOEILIJKHEDEN MET DE CHINEZEN.

Het Indonesische Ministerie van voorlichting deelde officieel mede, dat de verbindingen met het gebied ten Westen van Tangerang zijn verbroken, tengevolge van het feit, dat dit gebied nu door Nederlandse soldaten werd verlaten.

Vele incidenten hadden tot gevolg, dat er een slechte verhouding ontstond tussen de alhier woonachtige Chinezen en de Indonesiërs. De Republikeinse Regering betreurt dit en veroordeelt de gewelddaden, die daar plaats hadden. Men heeft opdracht gegeven zo spoedig mogelijk de orde te herstellen.

Premier Sjahrir sprak via de radio-omroep van Batavia en drukte daarbij zijn spijt uit over de moordpartijen te Tangerang, waar de Chinezen het slachtoffer werden. Alle beveiligingsorganisaties hebben opdracht gekregen om alles te doen teneinde verdere misdaden te voorkomen.

DE INDISCHE N.S.B.-ERS UIT SURINAME.

Officieel werd in den Haag vernomen, dat uit Indië komende N.S.B.-ers, die tijdelijk in Suriname werden geïnterneerd naar Nederland vervoerd zullen worden, waar zij, die niet van speciale misdaden beschuldigd worden, in vrijheid gesteld worden. De Duitsers echter in Suriname, die in dezelfde omstandigheden verkeren, zullen tijdelijk nog in Suriname blijven, tot dat hun terugkeer naar Duitsland geregeld is. (Aneta)

TOJO DOET EEN TEGENAANVAL.

door

Russell Brines.

Russell Brines

Hideki Tojo verklaarde, dat de coalitie der Verenigde Staten en Groot Britannië „het Japanse imperium in conflict dreef en deze landen moeten de verantwoordelijkheid dragen voor de vernietiging der beschaving". In een tegenaanval op de aanklagers in het internationaal proces te Tokio waarbij hij en 27 anderen terechtstaan, verstrekte de oud-Premier door middel van zijn advocaat Itsjiro Kiyose de volgende verklaring exclusief aan de Associated Press.

De verklaring was getiteld: „Indrukken die ontvangen werden uit de verklaringen van den aanklager". Tojo beweerde, dat de vervolging haar beschuldigingen niet kon bewijzen, dat de beklaagden samen geheuld hebben om de wereld te overheersen. In zijn eerste gedetailleerde opsomming van zijn ideeën over de oorzaken van de oorlog in de Stille Oceaan noemde Tojo de volgende factoren op: 1) De druk der Engels-Amerikaanse coalitie op het keizerrijk na de eerste grote Europese oorlog. 2) De verdrukking van (Japans) de handelsontwikkeling door de belemmeringen die een zekere grote mogendheid in de weg legde aan een Oostaziatische inwijking, de aanvaarding van de politiek van hoge invoerrechten en de vorming van een economisch blok (blijkbaar doelt Tojo hiermede op de Verenigde Staten). 3) Rassendiscriminatie. 4) De economische blokkade van het keizerrijk vlak voor de oorlog van Groter Oost Azië door de gezamenlijke (Engels-Noordamerikaanse) macht en militaire en economische bedreiging. 5) De aanvaarding van een politiek om de voortgezette Chinese tegenstand te steunen en Japan en China aan het vechten te houden. 6) De aanbieding van onmogelijke voorstellen aan het keizerrijk in de laatste phase van de Japans-Noordamerikaanse onderhandelingen (vermoedelijk kort vóór de aanval op Pearl Harbour in 1941).

HIDEKI TOJO
Ging verder terug.

In zijn opsomming plaatste Tojo de oorsprong van de oorlog in de Stille Oceaan vele jaren vóór de datum die genoemd werd door de vervolging, welke over het algemeen de toestand nagaat sedert het Mantsjoerijse incident in 1931. Tojo verklaarde dat Japan geworpen werd in een zelfverdedigingsoorlog teneinde zijn bestaan te verzekeren. Hij zeide, dat deze meningsuiting niet moet worden ter zijde gelegd als de kreet van een verslagen natie. Ook verklaarde hij, dat het niet duidelijk is hoe de vele beklaagden die zeer in leeftijd verschillen, samen konden hebben geheuld voor de overheersing van de wereld, gelijk de vervolging aanvoert (Tokio, (AP) 17.6).

VOORDAT JAPAN AANVIEL

Joseph Keenan, de hoofdaanklager in het proces tegen de Japanse oorlogsmisdadigers, deelde op een persconferentie mede, dat Tojo kort vóór de aanval op Pearl Harbour aan de Verenigde Staten beloofde de oorlogsplannen te laten varen op voorwaarde, dat de Japanse credieten in de Verenigde Staten zouden worden vrijgegeven, de uitvoer van hoog-octaan gasoline naar Japan onbeperkt zou zijn en de gasolineverschepingen naar China zouden worden stopgezet.

JOSEPH D. KEENAN
De Keizer wist van niets.

Keenan zeide, dat volgens Saburo Kurusu, den Japansen onderhandelaar, de Japanse troepen uit China zouden worden teruggetrokken. Doch nadat Kurusu de Verenigde Staten bereikt had veranderde het Japanse cabinet van mening en zeide, dat het slechts de troepen uit het Zuiden zou terugtrekken.

Tojo deelde later aan Kurusu mede, dat hij de Japanners niet in oorlog kon hebben gebracht, indien Roosevelt in staat was geweest rechtstreeks contact te maken met Hirohito. Terwijl hij zich in de Verenigde Staten bevond maakte Kurusu contact met Markies Kido, Lord Geheimzegelbewaarder, en stelde voor dat Kido de boodschap van den President aan den Keizer zou doorgeven. Het Japanse Ministerie van Buitenlandse Zaken verbood echter de uitvoering van dit plan.

Toen hem gevraagd werd of de keizer aan de lijst van oorlogsmisdadigers zou worden toegevoegd antwoordde Keenan: „Over deze quaestie moet later op een hoger politiek niveau worden beslist". Hij voegde hieraan toe, dat het volgens zijn mening een fout zou zijn den keizer te berechten, die — naar hij zeide — door de oorlogsleiders als een instrument werd gebruikt (Washington, (AP) 17.6).

Vijfjarenplan voor Suriname.

Regering sticht Welvaartsfonds van fls. 30 millioen.

Bij zijn terugkeer uit Nederland heeft de Gouverneur van Suriname, Dr. Johannes C. Brons, aan de Staten medegedeeld, dat hij in Nederland geholpen heeft bij de opstelling van en wetsontwerp om een welvaartsfonds van 30 millioen gulden (42 millioen Ned. Crt.) voor Suriname te stichten. Als volgt is de inhoud van het wetsontwerp:

1. Er zal een „Welvaartsfonds Suriname" worden gesticht, waaraan door het Rijk een bijdrage zal worden verstrekt van f 40.— millioen Nederlandse courant.

2. De bijdrage van het Rijk wordt naar behoefte en overeenkomstig de goedgekeurde begrotingen van het Fonds door Onzen Minister van Financiën verstrekt. Gedurende 5 jaren, te beginnen met het jaar 1947, wordt jaarlijks een bedrag van f 8000000 Nederlandse courant ten laste van de Rijksbegroting gebracht.

3. Ten laste van het Fonds komen personeels- en andere kosten, uitgaven voor uit te voeren werken, te verlenen voorschotten, te verlenen subsidies en andere uitgaven.

4. Het beheer van het Fonds geschiedt door den Gouverneur van Suriname volgens door den Minister van Overzeese Gebiedsdelen te geven aanwijzingen.

De Gouverneur wordt bijgestaan door een Raad van advies, bestaande uit vier leden en een Secretaris, door den Minister van Overzeese Gebiedsdelen te benoemen, waarvan drie der leden uit een voordracht der Staten van telkens 2 personen.

5. De Raad wordt door den Gouverneur gehoord nopens de vaststelling, aanvulling en wijziging van het werkplan en nopens alle ontwerpen ter vaststelling en wijziging van de jaarlijkse begroting van het Fonds.

6. Het werkplan, zijn aanvullingen en wijzigingen worden openbaar gemaakt en aan de Staten-Generaal en de Staten van Suriname overgelegd. Zij behoeven de goedkeuring van de Ministers van Overzeese Gebiedsdelen en van Financiën, die deze niet eerder verlenen dan een maand na vorenbedoelde overlegging.

7. De begrotingen van het Fonds worden jaarlijks vastgesteld door de Ministers van Overzeese Gebiedsdelen en van Financiën en worden ingericht volgens door den Minister van Overzeese Gebiedsdelen te geven voorschriften. Zij worden jaarlijks voor 1 October ter vaststelling aangeboden.

Het begrotingsjaar is het kalenderjaar.

8. De controle op het beheer van het Fonds geschiedt door de Algemene Rekenkamer.

9. De Gouverneur brengt jaarlijks uiterlijk voor de eerste April verslag uit over de werkzaamheden van het Fonds en de daarmede verkregen uitkomsten. Dit verslag wordt openbaar gemaakt en aan de Staten-Generaal en de Staten toegezonden.

Toelichting.

Hieronder volgen enige belangrijke passages uit de Memorie van Toelichting op het Wetsontwerp.

„In het complex maatregelen, dat aldus van Rijkswege zal worden gefinancieerd kunnen een aantal sociale en welvaartsuitgaven worden begrepen, die thans door Suriname worden bekostigd, maar die binnen het kader van een algemeen welvaartsplan vallen.

„Dit geldt met name ook voor bepaalde uitgaven voor de volksgezondheid en de onderwijshervorming, die van buitengewone aard zijn en in de sociale sector van het plan thuis behoren.

„Voor het overige echter zal dan de eis moeten worden gesteld, dat de Surinaamse begroting in het vervolg sluitend zij. Deze eis is over het komende begrotingsjaar stellig te verwezenlijken. De Regering ontveinst zich niet, dat het sluitend houden van de begroting in volgende jaren aan Suriname inspanning zal kosten, omdat het land nog bezig is de geldovervloed te verwerken, die het gevolg is geweest van de grote bedragen, die tijdens de oorlog zijn verdiend. Het budgetevenwicht zou ongetwijfeld op de duur gemakkelijker te vinden zijn, indien tot devaluatie werd besloten. Op dit punt zijn de meningen verdeeld. De verantwoordelijke instanties in Suriname zijn tegen een devaluatie op dit ogenblik sterk gekant. De ondergetekenden zijn van mening, dat onder deze omstandigheden de betrekkingen tussen Suriname en het Moederland in deze moeten prevaleren. Het alternatief is dan evenwel, dat het land het deflatieproces, dat in gang is en reeds ver is voortgeschreden, ten einde brengt.

„De geleidelijke verwerking van de gelden van het welvaartsplan zal dit proces uiteraard vergemakkelijken.

„Een permanente deficit-huishouding, in stand gehouden met consumptieve Rijkssubsidies, die dan zouden komen boven de stortingen in het welvaartsfonds, moet worden voorkomen. Zij is ook niet te verenigen met de staatkundige zelfstandigheid, die voor de deur staat."

„De door het Rijk te verstrekken bijdragen zullen beschikbaar worden gesteld in Nederlands courant. Met het oog op de financiële belangen van het Moederland zullen de noodzakelijke aankopen uit het fonds zoveel mogelijk in Nederland geschieden resp. in een zodanige valuta als in verband met de deviezenpositie het voordeligst is."

Van de uitgaven, welke de uitvoering van het plan over een periode van vijf jaar zal vorderen, kon de volgende globale raming worden opgesteld:

Bedragen in Surinaamse courant.

1.	werken tot inpoldering, waterbeheersing en plantklaar maken van terreinen voor landbouw en veeteelt	f 3.000.000
2.	kosten van immigratie en transmigratie	3.500.000
3.	reorganisatie van landbouwbedrijven	3.000.000
4.	landbouwtechnische bijstand en voorlichting, cultuurverbetering en proefnemingen	1.000.000
5.	openlegging en electrificatie van het landbouwgebied, sociale voorzienineen in de districten	1.000.000
6.	deelneming in op te richten bananenbedrijf	7.000.000
7.	bevordering en ontwikkeling van veeteelt	500.000
8.	wetenschappelijke verkenning van het bosgebied, luchtkartering	2.000.000
9.	reorganisatie en bevordering van visserij	300.000
10.	bevordering van industrieën	1.000.000
11.	reorganisatie van het onderwijs, bevordering van landbouw- en vakonderwijs	1.500.000
12.	verbetering en uitbreiding van het wegennet	2.500.000
13.	vernieuwingen van landsgebouwen	600.000
14.	bouw van een nieuw centraal ziekenhuis	2.000.000
15.	voorzieningen in het belang van de volksgezondheid	600.000
16.	algemene kosten, personeel, reiskosten	500.000
	[illegible]	f 30.000.000
	totaal in Nederl. courant	f 42.000.000
	af: bezuiniging op deviezenuitgaven	f 2.000.000
		f 40.000.000

Nadere gegevens.

Nog zijn in een bijbehorende „schematische opstelling van een constructief Ontwikkelingsplan voor Suriname" de in overweging te nemen maatregelen en voorzieningen, welke tot grondslag van het plan zullen strekken, nader aangegeven.

Voor zover niet in de raming van uitgaven voor te vinden, zijn de voornaamste dier maatregelen:

1. Naast eventuele immigratie uit Indonesië, een onderzoek naar de mogelijkheid en wenselijkheid tot het doen immigreren van Europese landbouwers, en van immigratie uit het Caraibisch gebied;

2. de transmigratie van Surinaamse landbouwers;

3. het uitbreiden en meer doeltreffend maken van de landbouwvoorlichtingsdienst en de dienst der volksgezondheid;

4. in verband met de bosexploitatie, instelling en exploitatie van luchttransport en verbetering van de communicatiemiddelen (radio);

5. reorganisatie van de mijnbouwkundige dienst en wederinstelling van de bosbouwkundige dienst;

6. het instellen van een geneeskundige dienst voor het bosland;

7. het aanmoedigen en bevorderen van ondernemingen van industrie, bepaaldelijk voor locale behoeften, waarbij valt te denken aan: houtdrogerij, het vervaardigen van houtafval- en neven-producten, citrusconcentraat, pectine en citrusolie, olieslagerij, verwerken van vleesproducten en slachtafvallen, leerlooierij, vervaardigen van vezelproducten, zuivelbereiding, bierbrouwerij e. a. hetwelk zal kunnen geschieden door:

het verstrekken van deskundige voorlichting;

het verstrekken van niet-bezwarende credieten en van vrijstelling van heffingen;

het bevorderen van de afzet der producten;

8. de volledige hervorming van het onderwijsstelsel teneinde een betere aanpassing aan de bestaande behoeften te verkrijgen, waarbij zowel wijziging en differentiatie van de bestaande leerplannen als verbetering en aanpassing van de onderwijzersopleiding in beschouwing zullen zijn te nemen;

het verstrekken van herhalingsonderwijs zomede, in de districten, van eenvoudig landbouwonderwijs en het stichten van landbouw-avondcursussen;

het bevorderen en uitbreiden van het ambachtsonderwijs:

het verstrekken van studiebeurzen voor de opleiding van inheemse krachten op landbouw- en technisch gebied;

de hervorming van het onderwijs aan de Geneeskundige School;

9. de intensieve bestrijding van volksziekten;

10. de verbetering van de woningstoestanden in het stadsdistrict door opruiming van overbevolkte erven, afbraak van krotwoningen en het bevorderen van den volks- en middenstandswoningbouw;

11. de verbetering van de stadsriolering;

12. de inrichting van een openbare zwem- en badgelegenheid en van sport- en kinderspeelterreinen;

13. het bevorderen en regelen van het personen- en vrachtverkeer;

14. de reorganisatie van de voer en tenslotte;

Gouvernements-persdienst.

Mini Nieuws

DE NIEUWE NUNTIUS IN HAITI.

Wij vernemen nog dat de nieuwe Nuntius voor Haiti en Santo Domingo vroeger auditeur van de Nuntiatuur in Warszawa was en als zodanig de Duitse inval in 1939 meemaakte. Mgr. Pacini vluchtte naar Boekarest, ging later naar Vichy. In Vichy werkte hij als pauselijk zaakgelastigde voor de Poolse vluchtelingen. Mgr. Pacini was ook werkzaam in het Poolse Rode Kruis in Frankrijk.

VERBETERING KRANKZINNIGEN-VERPLEGING.

Zondag is met de Cottica hier aangekomen Broeder Aloysius (H. W. Bressers), Provinciale Overste der Broeders van Onze Lieve Vrouw van Lourdes, bekend als de Broeders van Dongen, aldus genoemd naar hun Moederhuis dat te Dongen staat.

De Congregatie van Dongen, die zowel in Nederland als in België huizen heeft, legt zich toe op alle sociaal werk, waaronder ook onderwijs begrepen wordt. De Provinciaal der Nederlandse Provincie is nu op Curaçao om er de plaatselijke toestand te bestuderen en na te gaan of zijn Congregatie er de verpleging van mannelijke krankzinnigen op zich kan nemen. Vlak voor de oorlog had zijn voorganger reeds op uitnodiging van Mgr. P. I. Verriet. Curaçao bezocht met hetzelfde doel doch door de wijziging van toestanden sedertdien werd nodig geacht — op Curaçao — dat er een aanvullend onderzoek werd gedaan, alvorens te besluiten tot werkelijke overneming van het werk waarover men het in beginsel reeds eens was. In verband daarmee werd de Provinciaal uitgezonden door den Algemeen Overste.

De Congregatie doet in Nederland reeds aan krankzinnigenverpleging o.a. te 's-Hertogenbosch juist honderd jaar in een gesticht dat reeds 500 jaar oud is, en te Vught in het gesticht „Voorburg". Voorts legt zij zich toe op werk onder verwaarloosde jeugd werklozen e.d.

De Provinciaal bezoekt voor het eerst de tropen, maar zijn Congregatie is er niet onbekend. Zij werkt nl. in de Oost, doet er o.m. aan jeugdwerk. Op Banka heeft zij een eigenaardige taak. Daar beheert zij een tehuis voor versleten mijnwerkers en arbeiders van de tinwinning die over het algemeen geen voorzorg voor de oude dag kennen waardoor zij geen heenkomen hebben als zij voor werk ongeschikt zijn geworden.

(Het Nieuws).

SPORT

K.S.C.

Zaterdag 22 Juni Sithoc — Suriname (Nederlaag tournooi).

Zondag 23 Juni Tropiaals — Mobilia (Competitie).

DE ENGELSEN IN DE F.I.F.A.

De Engelse voetbalbond heeft, na overleg met de bonden der koloniën en dominions, besloten om toe te treden tot de F.I.F.A.

PRIJSUITREIKING IN CLUB J.P.F.

Tijdens een gezellig samenzijn van sportlieden en autoriteiten in de Club J.P.F. is gisteravond het feest ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Curaçaose Voetbalbond officieel besloten.

Ingeleid door conférencier Luis H. Daal sprak de heer J. C. Viejou, Voorzitter van de C.V.B., de aanwezigen toe om het vlot verloop van het gehouden interlandentournooi te memoreren. De heer Viejou wees er vooral op hoe dit tournooi gediend heeft als een middel om de sportbanden tussen de verschillende landen aan te halen en de belangstelling voor Curaçao in het buitenland te wekken. Voorts bracht hij dank aan allen, die hebben medegewerkt om het tournooi te doen slagen, in het biezonder de leden van de commissies, die aan de organisatie hebben deelgenomen.

Zijne Excellentie de Gouverneur, die persoonlijk aanwezig was, werd hierna uitgenodigd om de prijzen uit te reiken. De Gouverneur deed dit op de bekende charmante wijze en overhandigde telkens met een kwinkslag de bekers, medailles enz. aan de vertegenwoordigers der verschillende ploegen. Ook de winnaars van de competities onder de verschillende plaatselijke clubs namen de prijzen in ontvangst.

Alvorens omstreeks 21 uur te vertrekken bracht de Landvoogd nog een heildronk uit op de C.V.B.

De heer Odulio Willems richtte zich nog in het Spaans tot de Colombianen, waarna de diverse foto's genomen werden. In prettige stemming bleef men nog bij elkaar tot ongeveer middernacht.

Hartelijk namen de spelers afscheid van elkaar en van de bestuursleden van de C.V.B. Van deze plaats af roepen wij hen allen ook een „Wel thuis" toe.

POLITIEBERICHTEN.

Vechtpartij.

Assistentie werd gevraagd voor een vechtpartij in het Shanghai Restaurant. Bij aankomst van de politie bleek, dat de bekende F. van de Noord had gevochten met een in kenlijke staat van dronkenschap verkerende manspersoon. De laatste is ter ontnuchtering ingesloten.

Onderling geregeld.

Een lichte aanrijding had er plaats tussen een personen-auto 2213-A en autobus 1304-A. Beide wagens werden licht beschadigd. Schade is onderling geregeld.

Ongeregeldheden in New York.

De hulp van de politie werd ingeroepen voor ongeregeldheden in het New York restaurant. Bij aankomst van de politie bleek dat er een klant was geweest die na verteringen te hebben gemaakt deze niet wilde betalen. Hij was echter reeds verdwenen.

Militaire en militante werkman.

Assistentie werd gevraagd door O.G. wonende in de Bernardstraat. Zij verklaarde, dat zij steeds lastig werd gevallen door een militairen werkman genaamd T. Bij aankomst van de patrouille was de man echter verdwenen.

Der zeelieden sport.

Assistentie werd gevraagd voor een vechtpartij bij het hotel Hija del Dia, tussen zeelieden. Bij aankomst van de politie was de vechtpartij reeds afgelopen. Een aantal zeelieden is naar de Lagopoort gedirigeerd waardoor de orde was hersteld.

Een ongebruikte kans.

De politie constateerde, dat de deur van de winkel van Viana openstond, tijdens een nachtelijk uur. Onmiddellijk is de bedrijfsleider gewaarschuwd en een onderzoek ingesteld.

Het bleek dat niemand van deze biezondere gelegenheid gebruik had gemaakt aangezien er niets werd vermist.

Kramp in haar benen.

Ter hoogte van de politiewacht viel een oude vrouw van ongeveer 62 jaar van een stoep. Zij kon echter niet meer overeind komen. Dokter werd gewaarschuwd op wiens advies zij per ambulance naar het hospitaal is vervoerd. De vrouw klaagde over kramp in haar benen.

Het drietal.

Een lichte aanrijding had plaats ter hoogte van de gasoline pomp, waar drie auto's bij waren betrokken. Er deden zich geen persoonlijke ongelukken voor terwijl de schade zeer gering was. De politie heeft het geval in onderzoek.

Op bed en bij de keel.

De manspersoon genaamd L.A. deelde aan de politie mede, dat een andere man genaamd Z.S. door openbreking van de deur bij hem was binnengedrongen en terwijl hij op bed lag hem bij de keel gegrepen zou hebben. L.A. had hierop een mes genomen en Z.S., een steek toegebracht in de zij. Bij onderzoek bleek dat Z.S. reeds was opgenomen in het Lago hospitaal. De politie zet het onderzoek voort.

Sjon Phils' concurrent.

De politie constateerde dat een zekere C.G. zonder daarvoor een vergunning te hebben een loterij hield. Deze loterij bestond uit een houten bord waarin 1000 gaatjes met in elk gaatje een nummer. Het publiek mocht voor een kwartje een nummer prikken. Het bord, de prijzen en het geld zijn door de politie in beslag genomen terwijl tegen C.G. procesverbaal wordt opgemaakt.

De Vierdaagse te Nijmegen

Dit jaar voor de dertigste maal.

door

F. J. DE FRAITURE.

Een der gebeurtenissen, waarom Nijmegen reeds lang vóór de oorlog een Europese vermaardheid had, is de Vierdaagse, de grote vier dagen duren de afstandsmarsen, welke jaar op jaar de oude keizerstad tot middelpunt hadden. Niet alleen uit alle delen van Nederland kwamen de duizenden deelnemers, maar zeer vele Europese landen stuurden contingenten om het door de Nederlandse Bond voor Lichamelijke Ontwikkeling voor deze gelegenheid beschikbaar gestelde erekruis te verwerven. Zo werd het een internationaal festijn en iedere morgen vóór het vertrek van de wandelaars, die per dag afstanden van 40, 50 of 55 km. hadden af te leggen, naar gelang van leeftijd en geoefendheid, werden tijdens de vlaggeparade de kleuren van verscheidene landen plechtig in de vlaggemasten gehesen.

De oorlog maakte gedurende jaren de Vierdaagse onmogelijk, maar deze zomer zullen de marsen op 23, 24, 25 en 26 Juli voor het eerst weer te Nijmegen worden gehouden en wel voor de dertigste maal.

F. JOS. DE FRAITURE
De schrijver van dit artikel.

Er is in die tussentijd veel strijd gevoerd over de vraag of de Vierdaagse wel te Nijmegen kon blijven, omdat de stad zo verwoest en haar omgeving zozeer van het oorlogsgeweld geleden heeft. Menige andere stad was een beetje afgunstig op Nijmegen, maar de beslissing is ten gunste van de keizerstad uitgevallen.

En nu maakt Nijmegen zich op om eind Juli zijn gasten weer te ontvangen. Reeds zijn voor 2.500 deelnemers bedden beschikbaar, aldus deelde de leider der Vierdaagse, majoor J. N. Breunesse, in een persconferentie mede. Dat is al een hele praestatie voor een zo zwaar getroffen stad en zij geeft moed, dat ook voor de resterende honderden slaapgelegenheid zal worden gevonden.

Een moeilijkheid is voort, hoe moeten we de wandelaars onderweg van een of andere verfrissing, van een glas limonade of een kop koffie voorzien? Toewijzingen zijn er niet; in de buitengemeenten zijn heel wat restaurants en café's verdwenen. Verschillende Nijmeegse firma's zorgen voor hulp. Zij zullen met dranken naar verschillende punten van het parcours gaan, zodat geen enkele deelnemer van honger en ellende of van overdreven dorst het loodje zal leggen.

Een teer punt is verder de quaestie van de verkiezingen voor de gemeenteraden. De datum hiervoor is op 26 Juli vastgesteld de laatste dag van de marsen. Toen deze datum bekend werd, waren de marsen niet meer te verzetten. En om nu de tippelaars toch in de gelegenheid te stellen hun stemplicht te vervullen? Daar moet wat op gevonden worden. Stemmen bij volmacht? Voor het vertrek naar Nijmegen stemmen? Voor de deelnemers buiten de stad is er even een moeilijkheid; er wordt aan gewerkt om hier een oplossing voor te vinden. Voor de Nijmeegse deelnemers, die voor de opening der stemlocalen en route gaan en goeddeels na de sluiting ervan eerst terugkeren, moet er ook iets op gevonden worden. Voor hen zal het echter eenvoudiger wezen.

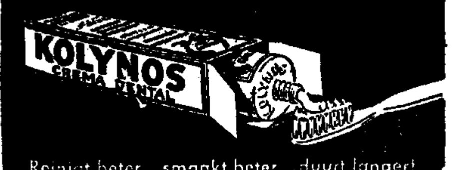
Voor u, waarde lezers op Curaçao, met uw overvloed aan voedsel en uw Amerikaans ingestelde ideeën en gebruiken, zullen deze moeilijkheden wellicht wat onbegrijpelijk lijken. Wij echter in Nederland, met onze duizenden voor u schier onbegrijpelijke moeilijkheden, wij staan er voor ze op te lossen. En dat zal ook gebeuren. De dertigste Vierdaagse, de eerste weer sedert de oorlog, zal slagen als geen tevoren.

CURAÇAO

W.I.G. OVER DE STOEP.

In de met de Cottica meegekomen malen — die nog brieven uit April bevatten — zat ook het Aprilnummer van de Westindische Gids, waarin S. Vestdijk twee bladzijden aan De Stoep wijdt: ......in deze kleine verstrooide gemeenschappen stond 'op de stoep' machteloos toe te zien hoe 'binnenshuis enige moffen bezig waren de boel kort en klein te slaan... Het zou dwaasheid zijn critiek te oefenen op de bonte samenstelling van een tijdschrift dat bij het bemachtigen van zijn kopij zozeer op grillen van het toeval aangewezen moet zijn geweest... Met enkele uitzonderingen staan de bijdragen op een behoorlijk, soms op een hoog peil...... 'Onbegrijpelijk' is nu eenmaal een subjectief begrip ...is het vooral Luc Tournier die de ongebreidelde fantastiek der modernistische stromingen voor zijn rekening genomen heeft. De begaafdheid van dezen dichter is buiten kijf; hij maakt het zich alleen hier en daar nog wat te gemakkelijk, door een te veel aan ongecontroleerde en door de lezers oncontroleerbare invallen... een grote plastische kracht... een hoogst oorspronkelijke visie, die vaak belangrijker is dan de iets te willekeurige en nu en dan ook nogal vormloze poëtische verwoording... Alleen moet de oningewijde niet beginnen met zich te ergeren, anders kan zij zich beter bepalen tot de dránk Curaçao."

Hetzelfde nummer geeft een recensie van het boekje over Bonaire a.v.: Een snoezig boekje, waarop geen auteur staat vermeld. Het motto zegt alles: Wie rust zoekt wie een mensenvriend is, wie de natuur lief heeft, moet Bonaire bezoeken".

SLACHTOFFER VAN DE BUREAUCRATIE.

Toen iemand gisteren een eenvoudig ringetje wilde inklaren — het was hem uit Suriname toegezonden — heeft hem dit anderhalf uur aan ergernis gekost. Van het kastje naar de muur. Tot het 16 uur was en de betrokken ambtenaar zijn werkgever, het publiek, in de steek liet. Een chef heeft tenslotte geholpen. Op die manier kweekt de ambtenarij, een der stutten van onze samenleving, wrevel tegen zichzelf.

Een soort verpakte censuur ondervond iemand gisteren toen hij een dikke brief voor Nederland wilde posten en de loketbediende eiste te weten wat er in zat. Het waren kousen, die door mochten gaan. Het is een penibele zaak, omdat het democratisch postgeheim het nu eenmaal mogelijk zou kunnen maken deviezen of zo te smokkelen. Toch staan wij erop dat onder geen enkele omstandigheid het postgeheim mag worden geschonden. Vanzelfsprekend helpt dat niet, wanneer in onze merkwaardige wereld geldt dat macht recht is, zodat men toch aan het kortste eindje trekt. Dat neemt evenwel niet weg dat wij er toch op willen wijzen.

MUSEUM NIEUWS.

Tot leden van de Raad van bijstand en advies van de stichting Het Curaçaos Museum, welke raad, zoals de naam aangeeft, het college van regenten van advies moet dienen en inlichtingen moet verschaffen in museumaangelegenheden, zijn benoemd de heren:

Dr. W. J. Goslinga, Ir. J. Groote, Ir. C. M. Bakker, A. de Vries, J. C. van Essen, S. J. Kruythoff, R. J. Beaujon, J. W. Diemont, Dr. E. van der Kuyp, Ds. H. W. Eldermans, Rabbijn Is. Jessurun Cardozo, L. J. Ricardo, S. A. L. Maduro, E. Winters, C. N. Winkel, J. A. Correa, W. Trinler, Dr. J. Hartog, J. H. Sprockel, W. F. G. Mensing, E. A. Römer, W. Meyer, Dr. W. P. Maal, Edg. Diaz, Mr. A. A. G. Smeets, Frater Radulphus, A. J. van Heeswijk en J. W. J. van der Linde Schotborgh.

Op verzoek van den heer G. J. Ferguson heeft het college van regenten het onderhoud overgenomen van het graf op de Protestantse begraafplaats op Otrabanda van wijlen Admiraal Kikkert, die in 1816 het bewind over de Curaçaose eilanden van de Engelsen overnam en de eerste Gouverneur Generaal daarover werd.

De heer C. Craane, eigenaar van de plantage Santa Catharina op Curaçao, heeft aan het museum de oude koopakte van genoemde plantage gegeven ter ponening in het museum.

De KLM heeft besloten de Snip, het vliegtuig, dat de eerste vlucht Amsterdam-Curaçao heeft gemaakt te bestemmen ter plaatsing in het Curaçaos Museum.

Van het Gouvernement is ontvangen een vlag, die gemaakt is naar het model van de vlag van de West-Indische Compagnie, welke vlag gebruikt is ter gelegenheid van de herdenking van het 300-jarig Nederlands bewind over de Curaçaose eilanden.

ZWERVENDE FILM.

Wij lezen in de Nieuwe Haarlemsche Courant:

Naar wij vernemen, zal de film „Verzet" van Frans Dupont niet in Nederland worden vertoond, doch wel in...... Curaçao. Dit is een zonderlinge geschiedenis, want ofwel is de film zo slecht, dat zij niet in Nederland mag lopen en dan is zij ook te slecht voor Curaçao, ofwel het is een goede film en dan behoort zij ook in Nederland vertoond te worden. Naar het schijnt, zijn hier commerciële manipulaties in het spel, die zich weinig om culturele zaken bekommeren.

* * *

Er is ons omtrent deze mysterieuze film hier ook niets bekend.

LEUKE ADVERTENTIE.

In „Elseviers Weekblad" lezen wij de volgende advertentie:

ONBEKENDE VRIEND TE ROERMOND

Mij werd voor half Mei een mooie positie in de West geoffreerd. Wat moet ik doen?

STUWADOORS-VERORDENING IN WERKING.

Tot grote vreugde van de leden van 'San Telmo' is de stuwadoorslandsverordening met de zeven reglementen in werking getreden.

STUDIE VAN PATER JANSEN.

Pater Norbertus G. Jansen O. P., de bekende Nederlandse Dominicaan die na zijn studies in Ossenvoorden, Engeland, naar Zuid-Afrika ging, heeft thans een boek gepubliceerd bij Blackfriars, Oxford, getiteld „Money is sterile".

Pater Jansen, die in de merkwaardige omgeving van de Zuidafrikaanse arbeiders-toestanden tot een studie van de staathuishoudkunde kwam, bespreekt de economie op de grondslagen van de ethische beginselen van St. Thomas, speciaal bezien in het licht van Groot-Britannië en zijn overzeese gebiedsdelen. De artikelen verschenen eerst in de Catholic Times van Zuid-Afrika, maar werden op veler verzoek gebundeld uitgegeven. Pater Jansens betoog komt hierop neer, dat hij houdt dat geld zelf steriel is en dus alleen maar als representatie van bepaalde goederen dient. Er moet dan evenwicht geschapen worden tussen productie en verbruik om de gevaren van inflatie en deflatie volkomen te elimineren. Productie en handel worden dan gestimuleerd en er komt een einde aan de ongelijkheid in rijkdom, welke zolang het euvel van het industriële tijdperk was.

Pater Jansen zit momenteel in Nederland, logeert op het Albertinum, vanwaar onze Pater Holterman einde dezer maand per vliegtuig naar Curaçao zal terugkeren.

VOORLOPIGE REGELING BIJ DE SCHEEPVAART.

Een voorlopige regeling is getroffen in het geschil waardoor enkele schepen van de K.N.S.M. in de haven van Willemstad belet waren uit te varen.

Afgevaardigden van de Democratische Arbeiders Unie hebben besprekingen gevoerd, die leidden tot een voorlopige overeenkomst, waarbij bepaald is, dat de schepelingen dienst zullen blijven doen tot 31 Augustus a.s. onder de voorwaarden, zoals die zijn vastgesteld bij het in Nederland gesloten collectief arbeidscontract.

Inmiddels zullen hier verdere besprekingen plaats hebben om tot een bevredigende oplossing te komen. Mocht dit hier niet gelukken dan zal een Curaçaose delegatie naar Nederland vertrekken teneinde daar het vraagstuk aan de bevoegde autoriteiten voor te leggen. De K. N.S.M. heeft zich bereid verklaard in dat geval kosteloos passage te verlenen aan deze delegatie.

Zoals men weet treedt het collectief arbeidscontract voor het westelijke halfrond op 4 Juli in werking. Indien een nieuwe regeling wordt getroffen, zal deze met terugwerkende kracht tot 4 Juli gelden.

Het spreekt vanzelf dat een eventuele nieuwe regeling alleen geldt voor schepelingen van de West Indische eilanden.

Zaterdagmorgen waren reeds zes K.N.S.M.-schepen uitgevaren en alles wijst er op, dat het normale scheepvaartverkeer weer spoedig hersteld is.

JONCKHEER OVER DE NIEUWSVOORZIENING.

„Nieuws omtrent Nederland is vaak erg onvolledig en is erg partijdig", verklaarde Efraïn Jonckheer van de Curaçaose Statenafvaardiging naar den Aneta-man te 's Gravenhage. „Wat wij willen is duidelijke uitwisseling van feiten en vooral volledige feiten, geen propaganda zoals tijdens de oorlog. Toen was zo iets misschien te verdedigen uit een oogpunt van belang voor de Verenigde Staten en andere landen, hoewel het zelfs toen geen waarde had in Curaçao en Suriname. Men zegt in Nederland soms, dat wij in Curaçao geen politieke belangstelling hebben, maar dat is niet in overeenstemming met de feiten."

A. M. van Eyck, een lid van de Surinaamse afvaardiging [waarnemend griffier van de Surinaamse Staten — Red.] stemde in met Jonckheers uitlatingen.

„Suriname evengoed als Curaçao, maar Suriname misschien op iets kleinere schaal, heeft zeker een positieve politieke oriëntatie", zeide Van Eyck. „Beide bevolkingsgroepen [bedoeld vermoedelijk de Aziatische en de Creoolse — Red.] in Suriname steunen de doelstellingen van deze afvaardiging. Wij volgen met belangstelling wat in Nederland gebeurt" (Aneta, Amsterdam, 14.6).

DE RIJKSCONFERENTIE.

Volgens het R.K. dagblad „Het Binnenhof" in Den Haag zal de Rijksconferentie aldaar gehouden worden in de tweede helft van Augustus en de eerste helft van September. „Het Binnenhof" zeide, dat ongeveer 60 bijeenkomsten nodig zullen zijn om het werk van de conferentie te voltooien.

KLM-LIJN OP BUENOS AIRES.

In October zal de KLM een dienst openen Amsterdam — Lisabon, Dakar Recife, Rio de Janeiro, Sao Paolo, Buenos Aires. Tweemaal per week (Den Haag, Aneta, 14.6).

NA DE STEMBUSUITSPRAAK.

„De Financiële Koerier" schrijft over de stembusuitspraak o.a.:

Een spoedige en drastische inkrimping der overheidsuitgaven dient mede in het voornemen van de nieuwe regering te liggen, omdat wij zonder een dergelijk streven binnen korte tijd naar een inflatie zullen afzakken. Wij mogen in dit verband verwijzen naar de Nota, die door zes vooraanstaande figuren op financieel gebied tot den Minister is gericht. Verder zal de regering begrip moeten tonen voor de onrechtvaardigheid, die er tegenover de grote schare van spaarders is gelegen in de thans toegepaste politiek van goedkoop geld, die tot gevolg heeft, dat deze groep van een deel van haar inkomen wordt beroofd, en daardoor dus naar verhouding zwaarder wordt getroffen dan de groepen, die op grond van in het vooruitzicht gestelde pensioenen, geen eigen kapitaal behoeven te vormen.

De funeste gevolgen van deze politiek is nog dezer dagen gebleken uit de drastische verhoging der tarieven der levensverzekeringmaatschappijen. Hierdoor zullen duizenden nieuwe verzekerden voor onbepaalde tijd jaarlijks meer aan premie moeten storten om hetzelfde resultaat in toekomstige uitkeringen te verkrijgen als te voren het geval was, terwijl zij, die op deze wijze kapitaal willen vormen toch reeds veelal genoodzaakt zijn, lopende verzekeringscontracten te verhogen of aanvullende verzekeringen te sluiten in verband met de sterk gestegen kosten van levensonderhoud. Het zorgen voor de oude dag wordt voor de grote groepen der bevolking dus nog eens extra moeilijk gemaakt, alleen om voor de schatkist rente uit te sparen, waarbij nog in aanmerking moet worden genomen, dat een deel van dit vermeende voordeel weer verloren gaat doordat wegens de vermindering der inkomsten ook weer minder belasting binnen komt. Men mag dus hopen, dat hoe ook de nieuwe regering zal zijn samengesteld deze meer realiteitsbesef zal tonen, en wat de rentepolitiek betreft een andere richting zal inslaan. Ook rijst de vraag of het na gebleken talrijke onbillijkheden die de V.A. B. in haar voorgestelde vorm zou brengen, niet verstandig zou zijn, deze belasting alleen toe te passen op on-oirbare winsten. Ook zal er naar moeten worden gestreefd om de geld-blokkade zo snel mogelijk te liquideren. Dan zal ook het kapitaalverkeer eindelijk weer geheel van zijn kluisters kunnen worden ontdaan.

NIEUW WEEKBLAD.

Uit de Verenigde Staten kwam dezer dagen een nieuw weekblad in de trant van „Time" „Newsweek" enz. Het nieuwe blad heet „World Report" en is voornamelijk georiënteerd op internationaal nieuws, op beknopte en smakelijke wijze weergegeven. Het blad, dat te Washington wordt uitgegeven door de United States News Publishing Corporation, is ook rijkelijk geïllustreerd. Op de omslag van het eerste nummer prijkt een kleurenfoto van China's Tsjang Kai Sjek. Typografisch is het blad uitstekend verzorgd. Het telt 52 bladzijden.

BURGEMEESTER OUD EREBURGER VAN DEN BOSCH.

Onlangs is de burgemeester van Rotterdam, Mr. P. J. Oud, in de burgerzaal van het Rotterdamse raadhuis bij monde van den burgemeester van 's-Hertogenbosch, den heer Loeff, het ereburgerschap van de stad 's-Hertogenbosch aangeboden, uit dank voor de hulpactie „Rotterdam helpt 's-Hertogenbosch", die het vorige jaar met zoveel succes is gevoerd.

100e VLIEGTUIG.

Vandaag komt het honderdste vliegtuig uit Batavia te Amsterdam aan sedert deze dienst in November vorig jaar werd geopend (Aneta).

BENEDICTIJNS NIEUWS UIT NEDERLAND.

Men schrijft ons uit de St. Adelbertusprioirij te Egmond-Binnen:

„In November 1942 moesten wij allen uit de priorij vanwege de evacuatie der kuststreek. Alleen twee paters en twee broeders mochten blijven om toezicht te houden op de boerderij. Toen het huis voor soldaten werd gerequireerd betrokken ze een huisje in het dorp, waar ze gebleven zijn tot Februari 1945.

Vandaar zijn ze ondergedoken, toen de Duitsers ontdekten, dat ze onderdak gaven aan twee Italianen en een deserteur. Ze zijn er goed afgekomen. De communiteit verbleef enige jaren in een landhuis bij Doesburg, werd daar in September 1944 uitgezet en moest toen onderdak zoeken in Doesburg zelf. Daar zijn ze en een beleg van zestien dagen in April 1945 bevrijd door de geallieerden.

Ze hebben toen nog enige tijd gewoond op het kasteel Slangenburg bij Doetinchem en zijn in September/October bij groepjes teruggekeerd naar de priorij bij Egmond, terwijl een nieuwe, door Oosterhout begonnen stichting de Slangenburg van hen overnam. De priorij heeft geen belangrijke schade geleden. Slechts details, zoals bijv. de leidingen, waren niet in orde.

Alleen de schildering van Bijvoet in de refter is geprofaneerd en beschadigd. Deze zomer zal Bijvoet haar geheel herstellen. Allen zijn goed door deze zware tijden heengekomen. Ook meubels en kerksieraden zijn zo goed als alle gered.

Oosterhout is er ook geheel goed afgekomen en heeft zo goed als geen last gehad. Alleen Pater Kersemakers, die als gastenpater in relatie met vele mensen heeft gestaan, is op grond van een beschuldiging naar Utrecht gevoerd en daar in de buurt gefusilleerd.

Een zeer stichtende brief geschreven op de ochtend van de executie is ons laatste souvenir van hem. Een Duits aalmoezenier heeft hem keurig bijgestaan in die zware uren. Het lichaam is niet teruggevonden."

Het Katholicisme bekrompen?

De echte niet door sleur besmette sensus catholicus welke vele geboren katholieken niet begrijpen.

Godfried Bomans schrijft over dit interessante onderwerp in de Volkskrant o.a.:

Een ieder heeft zijn voorkeur: de een leest het liefst geschiedkundige werken, de ander levensbeschrijvingen, een derde romans. Mijn persoonlijke neiging gaat uit naar een tweetal genres, die de voordelen van bovengenoemde soorten van litteratuur in zich verenigen: heiligenlevens en bekeringsgeschiedenissen. Eigenlijk is het verschil tussen beide niet zeer wezenlijk: de eerste immers is gewoonlijk een voortzetting van wat in de tweede begonnen werd. Beider kenmerk kan men samenvatten in de formulering: het gevecht om de Waarheid.

Wat nu het leven van een heilige zo boeiend maakt, wordt, behalve door de hoge inzet waarom het gaat, ook gevormd door het feit, dat géén heilige gelijk is aan de ander. Er ligt een onmiskenbare toon van voldoening in de zinsnede, die men in de liturgie van iederen belijder aantreft: „Non est inventus similis illi", hetgeen betekent: een type als deze was er nog nooit. Hetzelfde nu wat van het leven in de Kerk geldt, gaat ook op voor de weg erheen. Elke bekering is een unicum.

Afgezien nog van de werking der genade (die aan onze waarneming ontsnapt) zijn de louter menselijke beweegredenen telkens weer verschillend, en wat voor den een een openbaring is, kan den ander tamelijk onverschillig laten. Doch waarheid heeft zijn uitdrukking gevonden en wel in de aardige zegswijze: Alle wegen leiden naar Rome.

Toch kan men tussen bekeringen een ruwe onderscheiding maken: die, bij welke het verstand domineert en die bij welke de werking van het gevoel krachtiger is. Zo werden denkers als Newman en Chesterton meer gedreven door de logische kracht der katholieke geloofsleer, terwijl een gevoelsmens Léon Bloy eerder bewogen werd door andere factoren als bv. de schoonheid der liturgie. Ik gebruik hier met nadruk de termen: meer en eerder, omdat de verhouding niet zó ligt als zou de een blind zijn voor de schoonheid en de ander gesloten voor de Waarheid. Het is een quaestie van accent, overeenkomend met de aard van den bekeerling.

Tot de groep der meer verstandelijken zou ik Mr. Edward Brongersma willen rangschikken, die over zijn weg naar Rome een kleine reisgids geschreven heeft, onder de ironische titel: „De bekrompenheid van het katholicisme", onlangs door Het Spectrum uitgegeven. Het 63 bladzijden omvattende boekje ligt, zowel door zijn heldere betoogtrant als zijn lage prijs binnen het bereik van ieder. Het zij mij daarom vergund dit werkje bij u in te leiden, door onderwerp en schrijver een ogenblik nader te beschouwen.

De schrijver, die zich in zijn bekende proefschrift over de staatkundige formatie van Portugal en zijn verspreide publicaties, elders reeds eerder deed kennen als een logische geest, die gevormd in de school van Chesterton, een lichte humor bij de ontvouwing zijner argumenten niet versmaadt, geeft in dit geschriftje blijk ontgroeid te zijn aan de voorliefde voor de enigszins geforceerd aandoende paradoxale bewijsvoering, die de beoefenaars der Chestertonniaanse schrijftrant hier te lande nog al eens aankleeft.

Boeiend, in de zin waarin de bekering van Paulus, Augustinus of andere hartstochtelijke figuren boeiend is, kan men zijn ontwikkelingsgang niet noemen. Van een bliksemende doorbraak van inzicht is geen sprake; wij volgen hier een rustig voortschrijden van het reeds verworven inzicht naar de daarop volgende erkenning, en men kan zich Brongersma's evolutie overziende, niet onttrekken aan het vermoeden dat het ganse proces bij hem er een was van een gestadig zich bewust worden van waarheden, die hij, half beseft, reeds eerder in zich droeg. **Een dergelijke aangeboren sensus catholicus is niet alleen geen zeldzaamheid, maar men vindt haar in deze vorm zelfs aanwezig bij de meeste bekeerlingen.**

Doch niet in de ontleding van deze ontwikkelingsgang schuilt de betekenis dezer brochure. Een ander oogmerk zweefde den schrijver voor ogen, en in de bereiking daarvan is hij op aantrekkelijke wijze geslaagd. Het is de ontvouwing van twee hoofdgedachten, de eerste luidend: het is een waandenkbeeld te menen, dat alleen buiten de kerk vrijheid van denken zou mogelijk zijn; integendeel, juist daar is het denken aan grenzen gebonden. De tweede: binnen de beperktheid van een leerstelling verband verkrijgt het denken zijn grootste bewegings-vrijheid.

Deze twee, ogenschijnlijk wat paradoxale, doch bij scherper toezien volkomen juiste stellingen zijn niet in die zin origineel dat Brongersma ze bedacht heeft. Zij stammen van Chesterton, en de schrijver maakt ook van hun herkomst geen geheim. De verdienste van Brongersma is echter hierin gelegen, dat hij deze dubbele waarheid, die men bij den groten Engelsen filosoof over een twintigtal boeken (en met name in „Orthodoxie") vindt uitgestrooid, op bondige wijze samengevat in het kort bewezen heeft.

Hierin schuilt de apologetische waarde van dit geschrift. De opwerping immers, als zou het katholicisme de vrijheid van denken belemmeren, terwijl deze vrijheid eerst buiten het dogma zou mogelijk zijn, is wel de meest voorkomende die van niet-katholieke zijde tegen ons geloof wordt ingebracht. Zij heeft een schijn van klaarblijkelijkheid en eerst bij nadere bezinning breekt de opvatting van het tegendeel door. Bongersma's geschrift geeft de wijze waarop deze doorbraak kan plaats vinden een gelukkig voorbeeld. Het verschijnt, nu de gebeurtenissen der laatste jaren het katholieke volksdeel in nauwer aanraking met anders denkende landgenoten brengen, te juister tijd.

Wat deed het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen?

Nadat de moeilijkheden waren overwonnen, die verbonden waren aan de omstandigheid, dat slechts een klein deel van het Ministerie in Den Haag en het grootste deel nog in Apeldoorn gevestigd was, is in de eerste plaats een begin gemaakt met de opbouw van het Departement. Belangrijke veranderingen vonden hier plaats in verband met het feit, dat de werkzaamheden van het Departement van Volksvoorlichting en Kunsten, die door het Ministerie moesten worden overgenomen, een uitbreiding met verschillende nieuwe afdelingen noodzakelijk maakten. Teneinde een behoorlijke werkverdeling te verkrijgen werden naast het Directoraat-Generaal van Onderwijs twee nieuwe Directoraten-Generaal ingesteld, één voor Kunsten en Wetenschappen en één voor Vorming buiten Schoolverband.

Onderwijs.

Het Directoraat-Generaal van Onderwijs heeft zijn aandeel genomen in de strijd, welke gevoerd moest worden om de grote materiële hindernissen, die een behoorlijke opvatting van het onderwijs in de weg stonden, te overwinnen. Schoolboeken noch ander lesmateriaal stonden in voldoende hoeveelheden ter beschikking, terwijl in vele plaatsen de scholen waren verwoest of gevorderd, zodat noodvoorzieningen moesten worden getroffen.

Naast de bestrijding van de acute moeilijkheden is een aanvang gemaakt met het overleg, dat kan leiden tot een algehele vernieuwing van het onderwijs. Talrijke besprekingen hebben een grondslag gevormd, waarop na de verkiezingen door de dan optredende Regering zal kunnen worden voortgebouwd. Het georganiseerd overleg betreffende de vaststelling der onderwijzerssalarissen werd op gang gebracht. Een wetsontwerp is in voorbereiding om ook op de openbare scholen het godsdienstig onderwijs meer tot zijn recht te laten komen.

Ook het Hoger Onderwijs zal worden herzien. Met het oog hierop is een Commissie tot Reorganisatie van het Hoger Onderwijs benoemd, welke onlangs een aanvang gemaakt heeft met haar omvangrijke arbeid. Zowel de organisatie van de Universiteit als de omvang en de inhoud van het Onderwijs zal aan een ernstig onderzoek worden onderworpen.

Kunst.

Het Directoraat-Generaal van Kunsten en Wetenschappen heeft verder tot taak de steun aan het Toneel, de orkesten, de letterkundigen en andere takken van kunst zo goed mogelijk te regelen. Als een eerste gevolg van deze bemoeiïngen zijn in samenwerking met de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, stichtingen in het leven geroepen, die de bevordering van het goede toneelspel ten doel hebben. Daarnaast is de steun aan de orkesten geschoeid op een voet, welke het deze belangrijke instellingen mogelijk maakt een goed gefundeerd bestaan te leiden.

Bij alle bemoeiïngen van het Ministerie op dit gebied, staat op de voorgrond, dat men van staatswege mogelijkheden wil scheppen en wegen wil effenen, maar niet in het kunstleven zelf wil ingrijpen. Gezocht wordt nog naar de vormen waarin de Nederlandse film en het streven naar een goede industriële vormgeving gesteund kunnen worden. Voor beide doeleinden is een Rijkscommissie ingesteld.

Grote moeilijkheden zijn veroorzaakt door de noodzakelijke zuivering van het kunstleven. Het is gelukt thans een wettelijke regeling tot stand te brengen, welke, althans voorlopig, allen betrokken partijen bevrediging schijnt te schenken. De Staten-Generaal namen immers onlangs een ontwerp van wet aan, dat voorziet in de instelling van een Centrale Zuiveringscommissie, bij welke iedere kunstenaar, die zich bezwaard gevoelt door de uitspraak van één der door het Militair Gezag benoemde ereraden voor de verschillende gebieden van kunst, in beroep kan komen.

De afdeling Culturele Betrekkingen met het Buitenland heeft reeds vele nuttige banden aangeknoopt of verstevigd. Het werk der afdeling beperkt zich niet tot het bekendmaken van Nederlandse culturele manifestaties in het buitenland, maar omvat tevens de uitwisseling van studenten, geleerden en kunstenaars. Reeds is gebleken, dat culturele manifestaties in het buitenland een buitengewoon goed middel zijn, om de voor ons land zo nodige goodwill aan te kweken.

Vorming buiten schoolverband.

Het Directoraat-Generaal Vorming Buiten Schoolverband tenslotte vond veel arbeid te doen welke nog geheel en al voorbereid moest worden.

De belangstelling van de gemeenschap voor de problemen, die verbonden zijn aan de besteding van vrije tijd door volwassenen, en aan de vorming van de jeugd, voorzover deze buiten schoolverband plaats vindt, was voor de oorlog zeer gering. Door een voortdurend contact met de particuliere instellingen, die op dit gebied werkzaam zijn, wordt met grote omzichtigheid naar de wegen gezocht, welke tot een voldoende staatssteun op deze gebieden zouden kunnen leiden, zonder dat de Staat zich met de leiding van het werk zelf bemoeit.

Op het gebied van de sociale jeugdzorg en de vrije jeugdvorming zijn reeds belangrijke resultaten bereikt. De mogelijkheid is geschapen om de jeugdverenigingen financieel te steunen en vormingskampen voor sociale jeugdzorg werden opgericht.

Lichamelijke opvoeding.

Onder dit Directoraat-Generaal ressorteert tevens de Rijksdienst voor Lichamelijke Opvoeding, welke zijn arbeid niet alleen ten behoeve van de onder het departement ressorterende scholen verricht, maar tevens ten behoeve van het Leger en de Vloot en van de sportbeoefening in de bedrijven. De gelukkige omstandigheid, dat verschillende departementen er van af hebben gezien, een eigen dienst voor Lichamelijke Opvoeding in het leven te roepen, maakt het mogelijk ervoor te zorgen, dat de lichamelijke ontwikkeling van den Nederlander gedurende zijn gehele bestaan als één geheel wordt beschouwd, en dat op de scholen en in de bedrijven zowel als in leger en vloot één systeem van lichamelijke opvoeding toepassing vindt.

(„Commentaar").

Het „Paradepaard van Rijkswaterstaat" wordr hersteld.

Boven de monding van het Noordzeekanaal vliegt een meeuw. Wat ziet die meeuw? Hij ziet een put, twintig meter diep en met betonnen wanden. Hij zou uw verslaggever zich behoedzaam kunnen zien voortbewegen in benedenwaartse richting, langs zwiepende ladders, de put in. De meeuw zou zelfs meer kunnen zien, want in de put wordt gewerkt. Daar worden de verwoestingen hersteld, die de furor teutonicus in September 1944 toebracht aan het paradepaard van Rijkswaterstaat, zijnde dit de Noordersluis te IJmuiden.

In de deurkas.

De meeuw is verder gevlogen, de zee tegemoet, die men, staande op de rand van de put, in de verte ziet. In de put ziet men arbeiders, hoort men machines ratelen, daveren en ronken en luistert men naar Ir. Josephus Jitta, de leider van het herstelwerk aan de Noordersluis, die uitlegt wat er gebeurt en waarom.

De put is de deurkas van het binnensluishoofd. Dat wil zeggen de ruimte, waarin de sluisdeur „zich terugtrekt" als schepen het sluishoofd moeten passeren. De deurkas heeft een U-vormige doorsnede. Tussen het bovendeel der beide wanden zijn betonnen palen aangebracht, die voorkomen dat die wanden naar elkander buigen. De Duitsers echter veroorzaakten in deze deurkas, thans drooggelegd, een explosie, waardoor de betonnen balken hier en daar werden opgelicht. Inderdaad zijn toen de wanden van een gedeelte der kas naar elkaar gebogen.

„Die wanden hebben we toen weer recht gedrukt", zegt Ir. Josephus Jitta en dat lijkt eenvoudig, maar het is toch een redelijk karwei. Twaalf hydraulische vijzels oefenden een kracht van in totaal drie-en-een-half millioen kg. uit op de wanden, nadat de grond achter de wand, die het meest naar voren was gekomen, was weggegraven. Toen werd de deurkas weer in model gebracht, de balkan er weer tussen gelegd en zo nodig hersteld of vernieuwd en nu zijn er nog wat werkjes aan de gang, als het opnieuw stellen van de railsbaan, het repareren van de wanden en dergelijke akkevietjes.

Men hoopt, dat er nog niet meer verborgen gebreken ontdekt zullen worden als scheuren in de bodem van de vulkanalen (riolen), die nog niet geheel droog zijn. En als dat niet het geval is en de aanvoer van arbeiders, materialen en gereedschappen niet tegenvalt dan zal deze sluis in Juli weer voor het scheepvaartverkeer in gebruik kunnen worden genomen. Dat wil dan zeggen dat de grootste schepen die thans over de oceanen varen, Amsterdam weer kunnen bereiken.

Want men weet: dat Noordzeekanaal, gereedgekomen in 1876, is zelf steeds groter geworden en heeft steeds grotere sluizen gekregen. De twee oude complexen, de Zuidersluizen uit 1876 en de Middensluis uit 1896, zijn door de Duitsers niet beschadigd, daar kunnen de schepen normaal geschut worden en dat gebeurt dan ook, maar de capaciteit is niet zo vorstelijk als die van de Noordersluis, de grootste ter wereld die tussen 1923 en 1930 gebouwd werd.

De bouw stond destijds onder leiding van den tegenwoordigen Minister van Openbare Werken en Wederopbouw, Dr. Ir. J. A. Ringers; Ir. Josephus Jitta, die thans het herstelwerk leidt, was toen assistent bij de aanleg. Het is geen wonder, dat de Minister al heel kort na de oorlog het initiatief nam om deze sluis, van buitengewoon groot belang voor ons scheepvaartverkeer, dus voor de aanvoer van levensmiddelen, grondstoffen en wat niet al, zo spoedig mogelijk aan het scheepvaartverkeer terug te geven. En er is hier flink aangepakt; bij de opruimingswerkzaamheden werd met drie ploegen gewerkt, 24 uur achter elkaar, thans met twee ploegen, die acht uur per dag aan de slag zijn. Zodra het des morgens licht is, wordt er begonnen.

Onverwachte factoren.

Maar er zijn nu eenmaal in deze tijd allerlei dingen die men samenvalt onder het hoofd „onverwachte factoren" en die een werk lelijk dwars kunnen zitten. Neem nu zoiets eenvoudigs, tenminste in de ogen van een Nederlandsen ingenieur van Waterstaat, als een pomp. Pompen waren direct na de bevrijding zeer schaars in ons land.

Men kreeg hier een pomp, edoch, met een oude zekeringskast waarvoor geen passende zekeringen te krijgen waren. Accoord, men verbouwde de kast. Maar dat kostte tijd en die kan men zo slecht missen. Een aannemer vond nog wat pompen, die hij destijds voor de Duitsers onder een hoop afval verborgen had. Helaas, de motoren waren daardoor nat geworden. De pompen zijn bruikbaar als .. zij een week in de droogkamer geweest zijn. Dat is dus weer een week! En zo nog en paar dingen en men begrijpt, dat het ideaal, de Noordersluis in Mei 1946 weer gereed, niet bereikt kon worden. Nu zal het dus Juli worden.

Het werk aan de deurkas is zeker het meest imposant, vooral als men van twintig meter hoogte neerziet op wat daar gebeurt en als men, beneden aangeland zijnde, door de riolen loopt, onder het Noordzeekanaal door, hetgeen een merkwaardige sensatie is. Maar er is meer vernield en dus meer gebeurd.

Om nog even bij deze sluiskas te blijven; het bedieningsgebouw van de sluis stond boven de kas dus is verdwenen. Er moet een nieuw komen. Provisorisch, want de bewegings-installaties werden door de Duitsers ook opgeblazen.

Welkome buit.

Maar de Duitsers hebben ook wat achtergelaten en dat zijn een paar electrische lieren. Dat is een groot geluk, want het zal ongeveer een jaar duren eer de machinerieën, welke moeten dienen voor de beweging der sluisdeuren, geconstrueerd zullen zijn. Doch met electrische lieren gaat het voorlopig ook, alleen wat langzamer.

Voor de oorlog had men, om de sluisdeuren van de Noordersluis te openen of te sluiten, drie minuten nodig. Met de lieren zal het acht minuten duren. Met de nieuwe machinerieën, die in de toekomst in gebruik zullen worden genomen, zal het twee minuten duren.

En tenslotte, de derde vernieling. Die was heel geraffineerd opgezet en als zij gelukt was, waren de herstelwerken oneindig veel moeilijker geworden. Onder het water van de enorme schutkolk hadden de Duitsers hier en daar bommen aangebracht. Die moesten bij explosie gedeelten van de lange zijwanden van de schutkolk voorover in het water doen vallen. Inderdaad zijn die bommen geexplodeerd, maar de opzet der Duitsers is mislukt. Wel zijn er hier en daar soms vrij ernstige beschadigingen aan de muren ontstaan, maar die muren zijn 17 meter breed en zoiets tuimelt niet gemakkelijk voorover.

Dat waren dan de drie voornaamste vernielingen aan de Noordersluis.

Het zag er, direct na de oorlog, nogal hopeloos uit, ook al omdat men van alles onder de waterlijn nog vermoeden kon! Maar toen de speciaal voor het herstel van dergelijke werken in het leven geroepen afdeling van de Rijkswaterstaat, district „Sluizen en stuwen" te Utrecht, de herstelwerkzaamheden ging aanpakken, bleek al gauw, dat er tenminste redden aan was. En thans begint er dan ook in het werk aardig tekening te komen.

Het is de redding van de sluis geweest, dat zij, hoewel ultrarevolutionnair van opzet, destijds oerconservatief is uitgevoerd, zonder dat de bouwers een enkel risico namen. Alle vitale onderdelen, die zich onder water bevinden, kunnen op het droge worden geinspecteerd en zo nodig hersteld.

Kosten vallen mee.

En mede door de oersolide constructie vallen ook, de kosten van het herstelwerk mee. De bouwkosten van de sluis bedroegen destijds, en dat was in de goedkope tijd, ongeveer twintig millioen gulden. De kosten van het herstelwerk zullen vermoedelijk de driekwart millioen gulden niet overschrijden. Tegen die tijd, dat is 1947, is dan de grootste sluis ter wereld weer geheel „in vorm", met nieuwe machinerieën. Dan heeft zij een verjongingskuur ondergaan waarbij dan tevens de gebouwen, welke er nog zullen moeten komen, voorzien kunnen worden van de sinds 1930 ontdekte „allernieuwste snufjes".

Maar nu tenslotte: een mens vraagt zich af, als hij de verwoestingen te IJmuiden aan de Noordersluis gezien heeft en heeft gehoord, hoe moeilijk het is, om de zaak weer in orde te krijgen, wat voor zin deze vernielingen hadden. Hij vraagt het aan Ir. Josephus Jitta en krijgt het volgende antwoord: „Die vernielingen waren volkomen zinloos. De Duitsers hadden al veel eerder in de oorlog iets gedaan, dat uit hun gezichtspunt wel zin had; zij hadden de binnendeuren van de Noordersluis gesloten en daartussen een zanddam gespoten.

En indien er dan ook een invasie ongeveer hier was gekomen, had die zanddam ervoor gezorgd, dat de sluis enige maanden onbruikbaar zou zijn geweest. Maar de vernielingen, welke in September 1944 zijn toegebracht aan het paradepaard van Rijkswaterstaat, kan men alleen verklaren uit een soort wraak- en spijtgevoel. Gelukkig hadden de Duitsers niet genoeg verstand van sluizen om de werkelijk zeer kwetsbare punten te vinden en te vernielen. En daarom kan nu de sluis nog binnen zo betrekkelijk korte tijd hersteld worden."

Laat ons zeggen Juli. Dan kunnen de schepen van de grootste tonnage IJmuiden weer passeren. Dan is Amsterdam weer wereldhaven als vanouds.